

UCHWAŁA NR XIX/141/2016
RADY GMINY OBRZYCKO
z dnia 28 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.) i art.176, pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.)

Rada Gminy Obrzycko uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Obrzycko

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Włodzisław Janasek

Załącznik nr XIX/141/2016

Do Uchwały Rady Gminy Obrzycka

z dnia 28 listopada 2016 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE OBRZYCKO NA LATA 2016-2018

I. WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

Art. 18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo o rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny.

Rodzina to najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Rodzina jest również podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka, które powinno zapewnić mu bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na dziecko, przekazując mu system wartości, tradycje, kształtując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny, którym często towarzyszy problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenia bezdomnością. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: pracowników socjalnych, asystentów rodziny, pedagogów, policji, kuratorów rodzinnych. Praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością.

Wspieranie rodziny, to rozwój i wzmacnianie społeczności lokalnej. To w rodzinie dorastają kolejne pokolenia, kształtuje się „kapitał ludzki”, który w przyszłości będzie tworzył społeczeństwo i wpływał na tempo jego rozwoju.

Polityka państwa oraz wszelkie działania organów i instytucji samorządowych oraz organizacji samorządowych powinny być nakierowane na pomoc udzielaną rodzinie. Gmina powinna zwrócić szczególną uwagę na dobro rodzin mniej zamożnych i dysfunkcyjnych w celu wyrównania szans oraz odpowiedniego przygotowania dzieci do życia w społeczeństwie.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinie, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Wsparcie to winno polegać w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

II. PODSTAWY PRAWNE DO REALIZACJI PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz.575 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2016 r., poz. 930 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1390),
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2082 ze zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

W roku 2015 Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku objął wsparciem ogółem 171 rodzin tj. 545 osób. Ze świadczeń bez względu na ich rodzaj, formę skorzystało 89 rodzin tj. 288 osoby. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych na drugim miejscu bezrobocie. Dalsze powody przyznania pomocy społecznej to niepełnosprawność, długotrwała lub

ciężka choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc w rodzinie, alkoholizm, ubóstwo, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, bezdomność.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie ze sobą nie tylko biedę ale też negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi to do utrzymania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych. W konsekwencji w rodzinie zaczyna występować patologia społeczna oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych. W rodzinach takich występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy z dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Z informacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wg stanu na 31 grudnia 2015r. umieszczonych jest 12 dzieci. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywa 8 dzieci.

W tym zakresie zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej OPS współfinansuje pobyt 5 dzieci w rodzinach zastępczych oraz 5 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2015 w 5 rodzinach, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę Niebieskiej Karty.

Na terenie gminy funkcjonują 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum. W roku szkolnym 2015/2016 do przedszkoli uczęszczało 110 dzieci, do szkół podstawowych uczęszczało 187 dzieci, do gimnazjum 67 dzieci. Przy Zespole Szkół w Gaju Małym działa świetlica i stołówka szkolna, w których dożywiane w roku szkolnym 2015/2016 było łącznie 152 dzieci, z tego tut. OPS finansował dożywianie dla 33 dzieci

Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku finansował dożywianie dzieci w stołówkach szkolnych również poza gminą do których uczęszczały dzieci z naszej gminy.

W Ośrodku Pomocy Społecznej organizowane są spotkania z psychologiem. Psycholog konsultuje indywidualne przypadki, a także prowadzi indywidualną terapię z osobami tego wymagającymi.

Od 1 października 2014r. tut. OPS prowadzi Kartę Dużej Rodziny. Od tego dnia do 31 grudnia 2015r. wydano dla 28 rodzin 155 Kart Dużej Rodziny

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Obrzycko wychowujące dzieci, rodziny doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, rodziny zagrożone ubóstwem, problemem uzależnień, dotknięte przemocą oraz rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

V. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Celem strategicznym programu jest stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ochrona dzieci przed skutkami niewydolności życiowej rodziców oraz tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie się w rodzinie biologicznej.

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

1. Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin,
2. Aktywizacja zawodowa i społeczną bezrobotnych rodziców i dorosłych dzieci,
3. Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości,
4. Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki szkolne, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki,
5. Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych,
6. Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym,
7. Zapewnienie opieki rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez asystenta rodziny,
8. Objęcie dzieci i rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych pomocą psychologa i prawnika,
9. Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, członków rodzin do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych, a sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny.

1. Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci,
2. Zapewnienie dzieciom wymagającym wsparcia zajęć dydaktyczno – wyrównawczych i specjalistycznych,
3. Realizacja na terenie gminy Obrzycko programów zdrowotnych,
4. Podejmowanie współpracy i wypracowanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodziny,
5. Rozwój i wykorzystanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym.

1. Wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych,
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do wycieczek, udział w projektach),
3. Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym,
4. Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych,
5. Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających,
6. Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów,
7. Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem,
8. Organizowanie w szkołach prelekcji przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w zakresie uzależnień.

4. Podnoszenie standardów pracy instytucji pomocowych.

1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych, konferencjach itp.
2. Koordynacja działań różnych instytucji i służb zajmujących się wspieraniem rodziny, a w szczególności ścisła współpraca pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów, psychologów, kuratorów sądowych, policji.
3. Utworzenie pomieszczenia, w którym specjaliści działający na rzecz rodziny podejmowałiby działania wspierające rodzinę (asystent rodziny, psycholog, prawnik, zespół interdyscyplinarny itp.).

VI. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

Gminny Program Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe i inne podmioty.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

- Urząd Gminy w Obrzycku
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrzycku
- Zespół Szkół w gminie Obrzycko
- Rewir Dzielnicowych w Obrzycku
- Rady Sołeckie w gminie Obrzycko
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych
- Zespół Interdyscyplinarny
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach
- Sąd Rejonowy w Szamotułach
- Kuratorzy Sądowi

- Powiatowy Urząd Pracy w Szamotułach
- Zakłady opieki zdrowotnej
- Stowarzyszenia działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji, kultury, sportu i ochrony zdrowia
- Kościoły i związki wyznaniowe
- Organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, edukacji i kultury, kluby i organizacje sportowe oraz inne
- Inne podmioty.

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny traktować jako priorytet dobro dzieci, także wtedy gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY.

- Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- Ograniczenie szerzenia się patologii,
- Zminimalizowania negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- Ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- Ochrona dzieci przed umieszczeniem w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

VIII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Realizacja programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

IX. MONITORING

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie polegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań już podjętych.

Koordynatorem Programu jest Ośrodek Pomocy społecznej w Obrzycku, który każdego roku sporządza i przedkłada Wójtowi Gminy Obrzycko sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. W terminie do 31 marca każdego roku Wójt gminy składa Radzie Gminy roczne

sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

X. PODSUMOWANIE

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Obrzycko oraz poprawy stylu i jakości życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie konkretnych działań.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Włodzisław Janasek

